

POLSKA
RZECZPOSPOLITA
LUDOWA

URZĄD
PATENTOWY
PRL

OPIS PATENTOWY

62324

Patent dodatkowy
do patentu _____

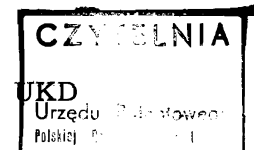
Zgłoszono: 11. VI. 1968 (P 127 468)

Pierwszeństwo: _____

Opublikowano: 20. III. 1971

Kl. 42 m⁴, 1/08

MKP G 06 g, 1/08

Twórca wynalazku: Jerzy Wesołowski

Właściciel patentu: Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów, Warszawa (Polska)

Tarczowy suwak funkcyjny zwłaszcza logarytmiczny

1

Przedmiotem wynalazku jest tarczowy suwak funkcyjny zwłaszcza logarytmiczny o równomiernej dokładności odczytu.

Dotychczas znane suwaki logarytmiczne liniowe lub tarczowe nie pozwalają na równomiernie dokładne odczyty. Wynika to z charakteru podziałki logarytmicznej, której odstępów maleją z biegiem skali. Suwaki logarytmiczne z podziałką logarytmiczną umieszczoną na spirali, stosowane są w celu zwiększenia dokładności odczytu poprzez powiększenie długości roboczej skali. Tego rodzaju rozwiązanie nie eliminuje jednak niejednakowej dokładności odczytu malejącej z biegiem skali. Znanne rozwiązania, suwaków tarczowych posiadają wady polegające na konieczności wstępnego oszacowania rozwiązania dla określenia miejsca odczytu na podziałce umieszczonej na spirali.

Celem wynalazku jest usunięcie wymienionych wad przez opracowanie suwaka pozwalającego na jednakowo dokładne odczyty niezależnie od miejsca odczytu na podziałce, a więc w całym zakresie wykonywanych działań, bez żadnych dodatkowych czynności.

Cel ten został osiągnięty w tarczowym suwaku funkcyjnym zwłaszcza logarytmicznym, przez umieszczenie na tarczy obrotowej dwóch podziałek. Jedną z nich jest równomierną podziałką kołową a druga promieniową skalą funkcyjną wyznaczoną przez spiralę funkcyjną zwłaszcza logarytmiczną. Promień wychodzący z bieguna spirali wyznacza

2

w miejscach przecięcia ze zwojami spirali odpowiednią podziałkę funkcyjną zwłaszcza logarytmiczną.

Przykład wykonania suwaka według wynalazku jest przedstawiony na rysunku, na którym fig. 1 przedstawia widok suwaka z góry, a fig. 2 przedstawia widok tarczy obrotowej.

Suwak według wynalazku składa się z oprawy 1 w której umieszczona jest obrotowo tarcza 2 z równomierną podziałką kołową 3 ze spiralą funkcyjną zwłaszcza logarytmiczną 4 z podziałkami promieniowymi 5. W oprawie 1 umieszczona jest suwliwie przezroczysta przesuwka 6 z podziałką zwłaszcza logarytmiczną 7 odpowiadającą podziałce promieniowej. Przesuwka porusza się prostopadle do osi tarczy 2. Nad przesuwką 6 umieszczone jest suwliwie okienko nastawcze 8 z zaznaczonym — najkorzystniej kreską — punktem odczytu.

Posługiwanie się suwakiem według wynalazku jest następujące. Rozpoczynając działanie liczenia należy ustawić początek skali 7 przesuwki 6 nad początkiem spirali 4 a następnie obracać tarczą 2 tak, aby na podziałce kołowej 3 odczytać drugą i dalsze cyfry nastawionej liczby. Następnie nad punktem przecięcia się spirali z osią przesuwki w przedziale odpowiadającym nastawianej liczbie, ustawiamy okienko nastawcze 8. Następnie nastawiamy tarczą 2 drugą liczbę wykonywanego działania. W zależności od rodzaju działania, dzielenia lub mnożenia ustawiamy przesuwkę w znany

ze zwykłych suwaków logarytmicznych sposób i odcytujemy wynik na podziałce kołowej.

Zastrzeżenia patentowe

1. Tarczowy suwak funkcyjny zwłaszcza logarytmiczny, **znamienny tym**, że na powierzchni obrotowej tarczy (2) jest umieszczona spirala funkcyjna,

zwłaszcza logarytmiczna (4), wyznaczająca promieniową skalę funkcyjną (5) oraz równomierną podziałką kołową (3).

2. Tarczowy suwak według zastrz. 1, **znamienny tym**, że w oprawie (1) jest przesuwnie zamocowana przezroczysta przesuwka (6) z prostoliniową podziałką funkcyjną (7), zwłaszcza logarytmiczną, prostopadłą do osi obrotu tarczy (2).

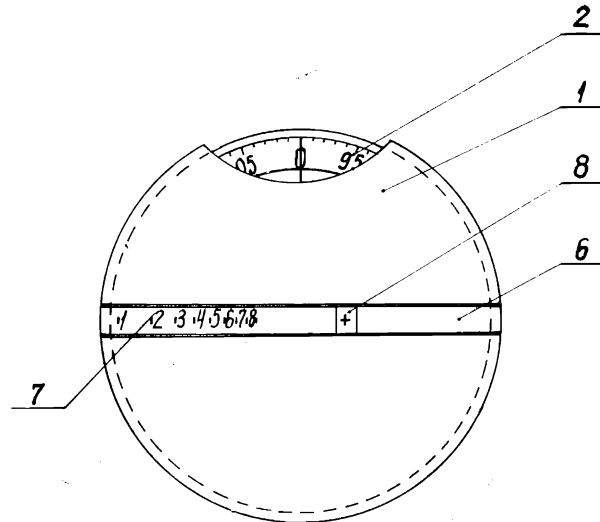

Fig 1.

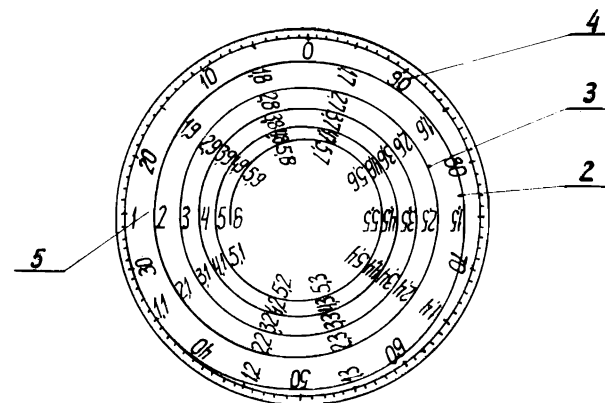

Fig 2.